

SANDVIKS NYTT

Svein Tanqseth

Organ for Sandvikens Bataljon - Stiftet 17. mai 1857

Sesongen 1963

Lørdag 2. mars stilte korpset på linje for første gang i denne sesongen. Været var det aller beste og 55 soldater var fremmøtt. I alt var vi 73 gutter. Etter at sjefen, Rolf Rasmussen, hadde ønsket alle vel møtt til en ny sesong, marsjerte vi den store runden. Etterpå hadde vi trening i Småmøllen.

Det var mange nybegynnere blant soldatene, derfor gikk vi straks i gang med bataljonseksersis. Vi har i denne sesongen stilt på linje 22 treningsdager. Dertil kommer 17. mai, fellesoppvisning, fellesutmarsj og landtur. Antall soldater har pleiet være 45—50 og de har vist bra interesse gjennom hele sesongen.

Allerede første dagen gikk det et trommeskinn. 1. april kjøpte vi 2 trommer av Sandvikens Musikkorps.

Mandag 17. mars var korpset med i den såkalte bryggeaksjonen. Dreggens, Sydnæs, Skansens og Sandvikens Bataljoner var da oppmarsjert på Torvalmenningen etter oppfordring av konservator Herteig. Vi fikk utlevert noen merker vi skulle selge. Inntekten av disse merkene skulle gå til Bryggens bevarelse. Den 11. juni var sjefen, Rolf Rasmussen, 1. kompanisjef, Terje Kvamme og trommeslageren, Jan Larsen, invitert til et møte i det nye utstillingshuset på Bryggen. Der var også 10 repesenanter for Sydnæs Bataljon. Etter en omvisning og bevertning fikk Sydnæs Bataljon premie for å ha solgt flest merker.

Etterat øvelsene var slutt lørdag 23. mars, marsjerte korpset opp foran Eidehagen. Her hilste vi på Gedijs Knudsen som fylte 90 år denne dagen. Sjefen hilste ham som den eldste korpsetgutt i Sandviken og overrakte ham blomster. Samtidig overrakte Johan Aarberg blomster til gebursdagsbarnet fra Sandviksguttene Forening.

17. mai stilte vi på linje med vel 50 soldater. Fru Madsen overrakte sjefen en blomsterbukett. Vi marsjerte til Sandviken Skole hvor vi sluttet oss til elevene som skulle være med i flaggtoget. Da dette var slutt, hadde vi en liten fest med brus og kaker på skoleplassen. Slik ble korpsets stiftelsesdag feiret i år.

Lørdag 25. mai hadde vi fellesoppvisning med Skansens Bataljon på Sandvikstorget. Vi stilte på linje kl. 16. Etter å ha gått den vanlige runden hadde vi litt øving i eksersis da Skansens Bataljon først skulle komme kl. 18.

Under oppvisningen var vi først i ilden. Det gikk over all forventning. Etter en kort pause var det Skanseguttene tur. Eksersisen ble godt utført av begge korps, men vi mener at Sandvikens Bataljon gjorde det best. En eldre Skansegutt har siden uttalt at han mente at Sandvikens Bataljon var best denne gangen.

Skansesjefen holdt til slutt en kort tale hvor han nevnte den dårlige tilslutningen til buekorpsene nå for tiden. Dette mente han i første rekke skyldtes foreldrene av i dag. Disse burde

oppfordre guttene sine til å være med i et buekorps og dermed være med å opprettholde en hundre år gammel tradisjon i vår by.

Dagen ble avsluttet med den vanlige defilerings- og parademarsj.

Søndag 26. mai hadde vi fellesutmarsj med Skansens Bataljon. Vi stilte på linje kl. 9. Kl. 9.30 kom Skansens Bataljon, og begge korpsmarsjerte til Stemmemyren. Her hadde vi konkurranse i fotball og løp. Dessuten hadde vi lek og moro.

Resultatet av konkurransen i fotball ble:

Soldater yngste klasse, Skanseguttene vant 2—1. Soldater eldste klasse, uavgjort 1—1. Offiserer, Skanseguttene vant 5—1.

Da Skanseguttene var best i fotball fikk de alle tre diplomene her. For løp ble det delt ut 9 diplomer. 5 gikk til Sandviksgutter og 4 til Skansegutter.

På hjemveien ventet Sandviken Skoles musikkorps ved sporveissløyfen. Under avslutningen på Sandvikstorget holdt Sandvikssjefen, Rolf Rasmussen, en kort tale hvor han blant annet sa at det bare var rett og riktig at Skansens Bataljon fikk flest diplomer denne dagen, for på fellesoppvisningen var det Sandvikens Bataljon som var best. Derpå foretok han utdelingen av diplomene. Til slutt var det som vanlig defilering og parademarsj.

Vi hadde ennå 3 øvelsesdager før landturen. I det hele kan vi si at sesongen 1963 har vært en av de gode i korpsets historie. Dette vil vi gi damegarden en del av æren for. Den har kun tallet 7 medlemmer. De har holdt utlodning for å hjelpe oss økonomisk. Til denne har de vært flinke til å skaffe gevinster. Damegarden har betalt musikken til landturen, kr. 150. Dessuten har de laget alle «hederligene» (ca. 75). De var med oss på landturen og var til stor hjelp den dagen. Vi vil her takke dem alle syv. Vi håper at flere damer vil være med i damegarden. Særlig håper vi da på mødrene til korpsguttene.

Jan Larsen,
sekretær.

GLIMT FRA GAMLE DAGERS SANDVIKEN

Fors. fra forrige nr.

En mann som bodde innenfor Rothaugen et sted, hadde for vane å si: «i fred og ro». Det varte selvfølgelig ikke lenge før folk begynte å kalle ham «I Fred og Ro'en». En dag omkring år 1900 stod min far sammen med en kamerat og pratet på Vetrilidsalmenning ved Kjøttbasa-

ren. Da kom «I Fred og Ro'en» gående nedover. Min far blunket til kameraten, og denne blunket igjen. Det var nok ikke første gangen. Da mannen var kommet nesten ned til dem, sa min far: «La oss gå inn et sted og sette oss i fred og ro.» Mannen, som jo hørte dette, var straks i «fyr og flamme». Han kalle dem for kjeltringer o.s.v., og var så høyrøstet at folk stimlet sammen. En politi, som stod på Torget, ble oppmerksom på oppstyret og kom bort for å spørre hva dette skulle bety. Han fikk da dette svaret: Her står vi i fred og ro og gjør ikke en katt fortred.» Men da for mannen opp igjen, rød i toppen av sinne. Politiet, som intet forstod, jaget bare mannen avgårde.

«Fyllebrita» var en annen original som, blant annet, bar ved for folk. Hun bodde i en liten lav stue hvor ongene kunne stå og glo inn vinduet om kveldene og nyte det når hun labbet rundt inne i den lave stuen og røykte på krittpipe sin. Hun hadde et voksløys i den ene hånden til å kveike i pipen med. Voksen rant utover hendene så det så ut som om hun hadde votter på. En dag fikk min mor, som da var en liten jentunge, beskjed av sin mor om å be Brita komme ned og hjelpe til med å bære ved. Hun gikk frimodig opp og ropte inn døren til Brite: «Eg skulle spørre om du, «Fyllebrite», ville komme ner og bære ved for min mor.» Men da kom Brite ut og ropte: «Eg skal gje deg «Fyllebrite», ditt kjon der du e». Men da så hun bare bunnen av treskoene på «kjonet».

I mangel av radio, kinematograf og annen underholdning som ongene har nå for tiden, fortalte man den gangen grufulle spøkeshistorier om nisser, underjordiske og all slags trollpakk. Når de om kvelden hadde sittet på en trappe i timevis og fortalt om «dauinger og gjengangere» så håret sto rett opp på «hovve», måtte de følge hverandre hjem. Sistemann, som måtte ta turen hjem alene, sprang som et forsinket lyn, fikk slengt opp døren hjemme og reddet seg innenfor. En skal huske på at der var liten eller ingen gatebelysning i Sandviken den gangen og, som de fleste vet, trives spøkelser og «dauinger» av forskjellig slags, best i mørke eller litegrann måneskinn.

Vel har vi yngre generasjoner sett store tekniske framskritt og store sosiale forbedringer, men vi har muligens mistet ikke så lite ved det småbyaktige og intime som var den gangen, men som ikke er nå. Derfor, sandviksbeboere, la oss ta vare på det vi ennå har igjen av tradisjon og småbyintimitet.

K. G.

Landturen 1963

Landturen fant sted søndag 9. juni. Korpset stilte på linje kl. 8 i det herligste vær man kan tenke seg. Vi var 75 gutter på linje med offiserer og slagere. Dessuten var det 17 utenforstående, 7 av disse var damegarden.

Vi marsjerte fra Sandvikstorget kl. 8.20. Da vi var sent ute, gikk vi ikke runden i gatene, slik som man pleier gjøre en landturdag. Det var møtt frem mange mennesker som fulgte korpset til Blomstertorget. Her lå gamle «Alversund» som skulle bringe oss nordover. Turen gikk til Kvamsvåg hvor vi hadde leiet ungdomshuset. Korpset har hatt landtur til Kvamsvåg 2 ganger før, nemlig i 1954 og 1957. En del av oss var derfor godt kjent der ute. Vi kom frem til bestemmelsesstedet kl. 10.30. Reisen utover gikk fint og guttene oppførte seg eksemplarisk. Det var svært få mennesker med denne båten, så vi hadde den så å si for oss selv.

På kaien sto en gutt som var representant for «ungdomshuset». Han overrakte oss nøkkelten, og så var det bare for damegarden å sette over kaffen. Ungdomshuset lå et par minutters gang fra kaien. Troppssjefene tok seg av riflene og guttene ble anvist plass i det rommelige huset. Like ved huset lå fotballbanen. Vi ble skuffet da vi så at man hadde gravet en dyp grøft langs midten av banen. Vi kunne altså bare benytte halve banen. Den andre halvparten benyttet vi til konkurranse i løp.

Da vi hadde spist og drukket buljong, som damegarden spanderte, fant vi frem trenings-tøy, for nå skulle idrettskonkurransen begynne. Etter at korpset hadde konkurrert i løp, fant damene på at de ville konkurrere med de eldre rådsmedlemmene. Jeg skal si guttene frydet seg, særlig da damene løp. Til slutt var det fotballkamp mellom korpsets offiserer og slagere. Slagerne vant med 5—1, og vi må medgi at det var de beste som vant. Som regel er det offiserene som vinner disse fotballkam-penē. I det varme været ble guttene tørste, og de var glade over at korpset hadde brus til salgs. Alt ble sorgt. Damegarden solgte pølser, og det meste av disse ble også solgt.

Tiden gikk fort, syntes vi, og snart var klokken blitt så mange at vi måtte kle oss om til utdelingen av «hederlier». Dette øyeblikket så guttene frem til med stor spenning. «Får eg hederlig, sjef?» Dette spørsmålet måtte jeg

høre på nesten hele dagen. Da oppgjørets time endelig kom, fikk de «hederlig» alle sammen, og gleden var stor. Til slutt sto det bare igjen å si takk for oss og ytre ønske om at vi snart måtte få komme igjen. Vi nevner med glede at vi fikk leie ungdomshuset for en bagatell av kr. 20.—.

Båtturen hjemover var like vellykket som den var utover. Det eneste uhellet vi hadde var at en av soldatene mistet riflen sin på sjøen. Han måtte reise uten den. Da båten stevnet inn mot kaien i Bergen, spilte skolekorpset Sandviksmarsjen. De spilte den så fint at man ikke skulle tro at de kun hadde øvet på den de siste to ukene. Marsjen fra Strandkaien til Sandvikstorget gikk greitt. Det var mange turister i byen, og da de så de stramme buekorpsgut-tene, måtte de frem med fotografiapparatet. Det ble sikkert brukt mye film på oss denne kvelden. Om kort tid vil vi nok være å se i mange foto-album rundt om i verden. Det var likevel mange vi savnet denne kvelden. Det var «gamlekarene». Hvorfor kommer ikke disse og ser til sin gamle bataljon? Vi ønsker å se dem i den grå hverdag, ikke bare ved de store jubileer. Vi kunne nok trenge deres økonomiske støtte, men aller mest ville det glede oss aktive korpset gutter hvis «gamlekarene» ville møte mannsterkt frem hver lørdag når korpset har sine treningsdager. Vi ville da føle at det er en arv fra dem vi ivaretar. Hver av oss ville da oppleve hva det er dette som man kaller «tradisjon».

På Sandvikstorget foregikk avslutningen som vanlig med utdeling av medaljer for løp, blomster og pokaler.

Resultatet av konkurransene i løp ble:

Yngste klasse: Nr. 1. Jan Erik Skau. Nr. 2. Jørn Ove Johannesen.

Mellomste klasse: Nr. 1. Henning Nistad. Nr. 2. Dag Nilsen.

Eldste klasse: Nr. 1. Kjell Leirvik. Nr. 2. Johan Leirvik.

Offiserer. Nr. 1. Terje Kvamme. Nr. 2. Terje Engevik.

Bjørn Olsen fikk blomster som takk for den interesse han har vist for bataljonen gjennom 12 år. Svein Tangseth fikk blomster fordi han hadde vært en flink fanebærer i 2 år. Derpå fikk

vår «maskot» den lille Terje Thommassen, blomster for å ha vært en flink nybegynner.

Det ble utdelt 7 pokaler.

Vandrepokalen til beste nybegynner gikk til Per Helle.

Pokalen til beste soldat gikk til Kjell Lervik.

Vandrepokalen til beste peletong ble tildelt 1. peletong v/Terje Kvamme.

Vandrepokalen til beste peletong i løp gikk til 2. peletong v/Terje Engevik.

3 gutter fikk et beger til odel og eie for å ha vært med i korpset i 10 år. Disse var: Sjefen, Rolf Rasmussen, 1. kompanisjef, Terje Kvamme og slageren Jan Olaf Larsen.

Etter at oppmarsjering til defilering og parade var utført, sluttet jeg av med å takke soldater og offiserer for sesongen 1963. Jeg ønsket alle en god sommer og vel møtt neste år.

På Sandvikstorget hadde vi en innsamling, og det var mange som ga sin skjerv. Jeg vil på denne måte kvittere og takke for kr. 121.17 som vi fikk.

Rolf Rasmussen,
sjef 1963.

Litt om Rothaugen

Vi pleier idag å regne Rothaugsfjellet som skille mellom Sandviken og resten av byen. Bygrensen har dog aldri gått her. Den gikk før 1876 langs et gjerde som stod syd for der brannstasjonen nå står og videre oppover på sydsiden av Ellerhusen's gamle bolig (gamleskolen).

Oppe på Rothaugen hadde «Meyer på Ladegården» sitt gårdsbruk. Meyermarken rakk i nord ned forbi Mareminehullet og i syd inn til der hvor apoteket Hygiea nå er og nedover forbi Nye Sandviksvei. Meyer bodde i et stort hvitmalt hus som lå nord for trappen som idag fører opp fra Hans Haugesgate. Det var klokker Vahl som hadde denne eiendommen, men etter hans død overtok proprietær Otto Meier den. Omkring århundreskiftet og frem til 1914 (da huset ble revet) var det forskjellige familier som leiet i Meyers hus. Bakermester Smith-Sivertsen f.eks. og familien Fægri har bodd her i denne tiden.

Mellom Ladegårdsgaten og repslagergaten ser vi ennå en rest av en reperbane som Ellerhusen drev. Før ham var det Grung som drev

den. Ellerhusen hadde tidligere reperbane der hvor nå gymnastikksalen til Sandviken skole er. Oppe på høyden, ved nordenden av denne reperbanen, lå en del mindre hus. I et av dem bodde Ellerhusen og i et annet bodde en bankmann som het Hauge. Når man skulle ut i Sandviken, gikk man ned den bratte Ladegårdsbakken (La'gårdsleitet) og kom da ned der hvor vi nå har drosjeholdeplass. Der gjorde den en skarp sving mot venstre og fortsatte ned i Småmøllen. Denne bakken brukte guttene til en slags ferdighetsprøve når det gjaldt å renne på småski. Der var store trær på begge sider av denne bakken. Bare et av dem står igjen idag og viser hvor Ladegårdsbakken gikk. Det står ved den lille lekeplassen nedenfor det store Rothaugskomplekset.

Før 1870 var det altså opp denne bakken man måtte gå når man skulle fra Sandviken til byen. Videre gikk veien der hvor Ladegårdsgaten nå er. På begge sider av denne veien var der grønne marker. Når man så kom til «Balaklava», da begynte den virkelige bybebyggelsen. Balaklava var en ølstue som lå der hvor mulebussen svinger ned Helgesensgate. Veien videre til byen gikk enten Stølegaten, eller ned Stølekleiven til Mariakirken. Den gangen kunne man med rette si at Sandviksveien begynte ved Balaklava. Denne veien kjørte Rasmus Rolfsen fra Elsesro når han skulle til byen. Han satt i sin gamle karet og hadde alltid på seg en grå frakk og plysch-hatt. Her kjørte også Frantz Pytter fra Pyttergården (Hoffmannsgård) med høy hatt og med hårpisk i nakken. Man kunne også se folk fra Gloppegården (Øvre Heien) og Prahl fra Christinegård eller Stoltz'ene som hadde den reperbanen som ennå står der ute. Om søndagen gikk folk fra Sandviken denne veien når de skulle til kirke. Om sommeren rodde de gjerne.

Fortsettes neste nr.

Kirkegatens Kolonial

Kirkegaten 49 — Telefon 56 306

Martha Eldholm

Sandviksveien 49 b

Telefon 56 820

Melk — Brød — Frukt — Grønnsaker

ISBAREN

Ekrengaten 11

Varme pølser — Hot dogs

Sandviksbrød for Sandviksfolk!

Kjøp Deres brød i

Sandvikstorvets Bakeri

John Skåland

Telefon 56 563

John Nordrehaug

Kjøtt- og Pølseforretning

Sandviksveien 47

Telefon 56692 — Privat 58067

R. Lien — Autovekt

Michal Krohns gate 99 — Telefon 61530

RELIEFFER
TRESKULPTUR
ORNAMENTIKK

i alle stilarter

N. Tangseth

Billedskjærer

Øvre Hamburgersmug 1 — Telefon 31180

STUDIO WESPESTAD

Fotografisk Atelier

Chr. Michelsensgt. 1—3   Telef. 15 211

Brudfoto — Barnefoto — Portrett — Pass

Reportasje — Arkitektur — Interiør

Eksteriør — Hjemmefoto

E. Knudsen & Co

Tobakk og kortevarer

Sandviksveien 49 a — Telefon 56090

Privat 57106

Elektriske artikler — Kjøkkenutstyr

KOLSTAD KOLONIAL

Kolonial og fetevarer

Ekrengaten 15

Telefon 56 664

SNARKJØP

Alt i kolonial, fetevarer og grønnsaker

Varer som skal bringes, bør bestilles
dagen før

Eidsvågnes — Telef. 56 518

J. Hafstads Eftf.

PØLSEFABRIKK — RØKERI

Lille Øvregt. 17 — Kontor Lille Øvregt. 19

Sentralbord 16 718

Fabrikken: Telefon 12 093

Kleiven privat: Telefon 56 135

Alt i pølser og påleggsvarer

A. Waage a.s

P. VORLAND

Nye Sandviksvei 41 — Telefon 14 302

Glass — Stentøy — Kjøkkenutstyr

Elektriske Husholdningsmaskiner

BESØK

Sandvikens Damefrisørsalong

Telefon 17 278

Nye Sandviksvei 73

SANDVIKSFOLK

BESØKER

Sandvikens Herrefrisørsalong

Nye Sandviksvei 73 — Telefon 58 410

ALMACÉN A.s

Sandviksvei 4 — Telefon 57 036

Kolonial — Fetevarer — Delikatesser

Vi har også et godt utvalg i

Frukt — Sjokolade — Tobakk

Kommisjonær for Norsk Tipping A.s

IVAR HALVORSEN

Alt i matvarer

Frysebokssentral

Butikker: Eidsvåg Hageby, telefon 56 774

Tømmervågen, telefon 58 624

Bernh. Ellingsen

Ekrenbakken 9 — Telefon 57 302

KOLONIAL OG FISKEFORRETNING

Findus og Frionor fra frysedisk. Fersk
røket, saltet fisk, sild og grønnsaker

Kolonial — Fetevarer

A. BJØRNDAL

SKOMAKERFORRETNING

Rothaugsgt. 1 c — Telefon 15 610

Bruk fagfolk, det lønner seg

Reparerer all slags skotøy

ADOLF JAHNSEN
TRELAST OG BYGNINGSARTIKLER

Lager: Skuteviksbod 24

Kontor: Chr. Michelsensgate 8

RANGVALD OEN

FISKEMATFORRETNING

Abs. Beyersgate 25

Helleveien Fiskeforretning

Inneh. John Asplund — Telefon 56 163

Alt i møbler

Kato Fotland

Gimlehjørnet — Telefon 16 356

Halfdan Solberg A.s

Sandviksboder 6—7 — Telefon 58 310

TØNNEFABRIKK
BØKKERFORRETNING

Drops — Konfekt — Frukt — Tobakk
Brus — Sigaretter — Sjokolade — Kjeks
Is — Pølser

Ta turen innom

Sandvikens Isbar

E. SØRENSEN

Kolonial — Helleveien 126

BEMERK
Telefonnummer

57621

Helleveiens Fiskematforretning

HELLEVEIEN 44 — TELEF. 56 424

Inneh. Reidar Utstein

BYGGMESTER

M. SVENDAL

Kirkegaten 47 — Telefon 56 280

Når strømpene er merket

Safa

da vet vi det er

gode saker!

HAUKEDALS

Transport & spedisjonsforretning

Bredsgården 1

Telefon 14 227 — 19 959

NORSKE STRØMPER
I TOPPKLASSE